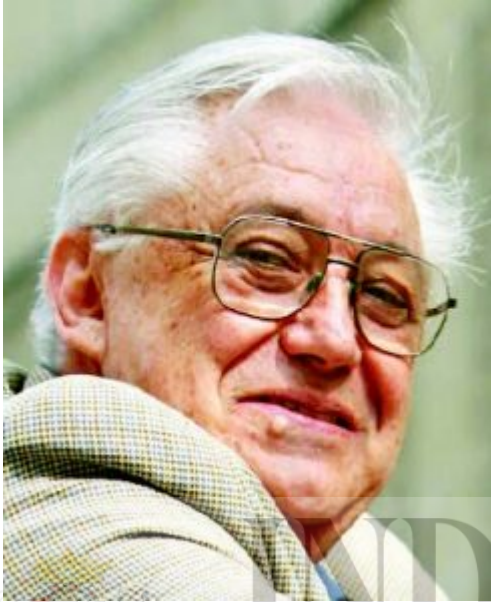

PLĂCEREA ÎN A SCRIE ROMANE ȘI PLĂCEREA DE A TRĂI ÎN ROMÂNIA

LILIANA POPA în dialog cu acad. NICOLAE BREBAN

Născut pe 1 februarie 1934, la Baia Mare, Nicolae Breban este romancier, eseist, dramaturg și, din 14 ianuarie 2009, membru titular al Academiei Române. Debutul literar l-a avut în 1957, în revista „Viața studentească”, unde a publicat schița „Viața de vis”. În 1965 i-a apărut primul volum, „Francisca”, roman care a fost distins cu Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române.

În continuare, Nicolae Breban a publicat romanele „În absența stăpânilor”, „Animale bolnave”, „Îngerul de gips”, „Bunavestire”, „Don Juan”, „Drumul la zid”, „Pândă și seducție”, „Puterea nevăzută”, „Jiquidi”, „Singura cale”.

De asemenea, a mai publicat nuvele, eseuri, memorii, piese de teatru, două volume de versuri, traduceri și a scris două scenarii de film („Răutăciosul adolescent” și „Printre colinele verzi”). Mai multe romane ale sale au fost traduse în limbile franceză, italiană, germană, suedeză, letonă, lituaniană, rusă, bulgară și maghiară.

- *Domnule Nicolae Breban, spuneți că un popor, o națiune rezistă prin „cultură”, nu neapărat prin „rezistența prin cultură” și susțineți că aveți încredere în viitorul României, că România oamenilor de cultură nu va pieri. În condițiile în care tinerii de azi citesc mult mai puțin decât cei din anii '60, '70, '80, în condițiile în care cartea se vinde greu, de ce nu va pieri?*

- Nu va pieri, pentru că e necesară atâtor milioane, și doi, ca să fac o metaforă, însă o metaforă stringentă, directă, riguroasă, e necesară înaintașilor noștri, cei care și-au închinat destinele și au trăit prin pușcării și au luptat cu imperii străine ca să unească acest pământ, să unească cele trei provincii din jurul Carpaților la nord de Dunăre. Și pe urmă, pentru că e o națiune viguroasă, ca și națiunea italiană și germană, cele trei națiuni care s-au consolidat la sfârșitul secolului 19, iar ele vor rezista și vor învinge pentru că sunt tinere și au nevoie de această identitate fundamentală, colectivă. Europa, cred eu, și nu cred numai eu, nu e posibilă, adevărata Europa visată și de Friedrich Nietzsche, decât o Europa a națiunilor, nu o Europa strict comercială, economică și lucrativă.

- *În literatură română de astăzi, se scrie multă poezie, se scrie mai puțină proză, ca dovadă că genul mai lucrativ, mai laborios este abordat doar de cei chemați. Privind literatura contemporană,*

PLĂCEREA ÎN A SCRIE ROMANE ȘI PLĂCEREA DE A TRĂI ÎN ROMÂNIA LILIANA POPA în dialog cu acad. NICOLAE BREBAN

literatura română de astăzi, cum îi vedeți pe scriitorii de astăzi, se vorbește despre raftul unu, doi, trei?

- E o mare zăpăceala în literatura română contemporană, pentru că, spre deosebire de generația noastră, de acum cincizeci de ani, tinerii de azi, cei între treizeci și patruzeci, cincizeci de ani, nu mai au o critică puternică în spate. Noi am avut o falangă importantă de critici, care ne-au susținut, ne-am coalizat contra unui monstru, monstrul atunci era vizibil și, evident, era dogmatismul Stalinist. La ora asta, monstrul este disipat, este răspândit peste tot, nu mai știi care-i binele, care-i răul, există atracția tinerilor către burse, sunt mii și mii de burse pe care tinerii le folosesc, merg în străinătate, unii dintre ei nici nu au vreo meserie și își închipuie că viitorul lor stă în alte părți. De vină este și școala, probabil. De altfel, esențial e faptul că cele două, trei mari structuri care au sprijinit construcția României, Biserica Românească, cultura română și școala au căzut mult din prestigiul lor, din forță, iar politicianismul, în formele sale cele mai rele, cele mai negative a luat loc în mijlocul cetății.

- *Mi se pare că ați trecut printr-un iad, că viața dumneavoastră a fost tumultoasă, dar bazată întotdeauna pe inteligență proprie și pe cultură, zic eu, și pe principiile solide de la care nu v-ați abătut nici o clipă. De ce spuneți adineauri „Mă așez pe marginea unui drum pentru a-mi privi viața”?*

- Mă refeream la un motto pe care mi l-am pus singur la finalul unui roman, singura dată când am apelat la o frază de-a mea, de obicei motourile mele veneau din Bacovia sau din Nietzsche, e o simplă frază meditativă, care sună așa: „După o vreme, m-am așezat pe marginea drumului care a fost viața mea”, adică o formă de contemplație la cei optzeci de ani, în spate, la umbra celor șase decenii de creație românească, pe care, se pare, că o voi continua. Încă-mi păstrez plăcerea de a scrie romane și plăcerea de a trăi în România.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*